

dog det Samme som de ærede Forslagsstillere til det følgende Forslag: Naar vi gjøre Lidt ved Kassen, saa hjælper det nok; naar vi vente i 20 Aar til, saa kommer der nok Noget i den. Men overfor det sociale Spørgsmaal, overfor en trængende Befolkning er denne Betragtning ikke god. Det frivillige Fattigvæsen er af Erfaringen — og Erfaringer sætter jeg over Doktriner — godtgjort at være Noget, vi ikke kunne gjøre Regning paa; sølgelig vil Et af Os blive Tilfældet. Enten kommer der Intet i en saadan Kasse, som man vil indrette efter de Principer, som ligger til Grund for det Lovforslag, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds forsvarede, idet han angreb dette, enten kommer der, som sagt, Intet i en saadan Kasse, og saa kan man ikke hjælpe, eller ogsaa maa Kommunen fylde Kassen. Enten maa Kommunen spæde ganske forfærdelig til, og saa maa Kommunens Beboere svare ganske anderledes Skatter end nu, eller ogsaa kommer der Ingenting i Kassen. Begge disse Alternativer anser jeg for meget uheldige; derfor ville vi ikke gaa nogen af disse Veie. Vi ville have Noget i Kassen, men ikke derfor lægge hele Byrden paa Kommunens Skatteydere; de skulle tværtimod være fri for en Del af den Byrde, som nu paahviler dem, og derfor have vi tyet til Statskassen; det er ogsaa af andre Grunde ikke saa ganske heldigt at lægge en saadan Byrde paa Kommunerne. Lad os tænke os det Tilfælde, at en Kommune i Betragtning af, at der var saa lidt i Kassen, som der nu har været i de foregaaende 20 Aar, besluttede sig til at fylde Kassen med eller uden Amtsaadets Samtykke, hvad vilde saa Følgen deraf blive? Følgen vilde blive den, at Kommunen meget snart vilde blive betænkkelig. Den vilde ikke synes derom, og den vilde da begynde paa at anvende den Myndighed, som den naturligvis maatte have — efter som der naturligvis altid er en vis Begrænsning for, hvad en Kommune kan yde — til at drage en strengere Grænse imellem Værdige og Uværdige, men den vilde derved samtidig med, at den dog maatte forøge Skattebyrden i en ikke ringe Grad og saaledes forøge sin egen Misfor nøielse, ogsaa forøge de Trængendes Misfor nøielse. Den vilde skabe en Masse af Fornærmede i Kommunen, nemlig først dem, der skulde betale Skat, og dernæst dem, der skulde have Hjælp. Kort sagt kommer man ind paa den Veie at lade Statskassen være udenfor Sagen og at lægge hele Bægten over paa Kommunens Skatteydere, saa vil Følgen kun blive den, at vi skabe misfor nøiede Skatteydere og misfor nøiede Kommuner, at vi ikke faae vakt nogen Selvhjælp — thi den fremkommer ikke ved saadanne halve Foranstaltninger, hvilket jeg forhen har tilladt mig at oplyse —, at vi ikke blot ikke fik nogen privat Fattighjælp, men at vi heller ikke fik nogen offentlig Fattighjælp, i den Forstand og Udstrækning, som vi maa ønske at faae den,

fort sagt, at vi i Grunden aldeles Ingenting vilde faae, som er Noget værd. Jeg siger derfor: skulle vi ind paa denne Veie, skulle vi ikke have en virkelig Ret for den Trængende og en dertil svarende Ret for Kommunen til at hente Hjælp fra Statskassen, skulle vi ikke have en Garanti saa vel for, at de Trængende faae Hjælp som for, at Staten giver Bidrag, naar man ikke kan faae Bidrag paa anden Maade, lad os saa hellere være fri for at faae nogensomhelst Ting, og lad os saa slet ikke faae enten en frivillig eller en ufrivillig Fattigkasse. Jeg skal sige hvorfor. Hvad gjør man ved at oprette saadanne Kasser, som der efter al Sandsynlighed kommer meget Lidt ind i? Man vækker store Forventninger, som ikke blive tilfredsstillende, og det er meget farligt. Det er overhovedet ikke heldigt at stille Noget op, som ser ud efter Noget, men som saa senere viser sig ikke at være Noget, det er navnlig meget uheldig i de Tider, som vi nu leve i. Overfor for de Trængende, hvorom der her er Tale, er det meget haardt og uheldigt, om man vilde vedtage en Lov, hvori der præsenteres dem et helt Land fuldt af de smukkeste Kasser, som man kan tænke sig, men som, naar man lukker dem op, vise sig ikke at indeholde en Mark. Jeg siger derfor: Skulle vi ikke have nogen virkelig Ret, lad os saa blive fri for det Hele, og lad os saa hellere beholde den gamle Fattigkasse, den kjende vi, og den kan ingen Menneker gjøre sig Illusioner om. Jeg skal nu gaa over til at omtale en Del af de Indvendinger, som ere fremkomne fra forskjellige Sider. Med Hensyn til det Meste af, hvad der fremkom fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Rimestad) kan jeg ikke undlade at gjøre den Bemærkning, at jeg meget maa beklage, at vi fra den Side af Salen, hvorfra vi dog saa ofte høre udtalt en meget varm Interesse netop for de Trængende — ja, jeg tør maaske ikke sige, at det er kommet frem her i Salen, men dog fra det Parti, hvortil det ærede Medlem hører — saa ofte høre Bebreidelse for, at man paa denne Side, hvortil vi høre, kun har Hjerte og Følelse for Gaardmandsklassen og ikke for andre Klasser. Jeg siger: Det er meget uheldigt, at naar der saa endelig en Gang fra denne Side af Salen bliver gjort et virkelig resolut Skridt med Udsigt til Opoffrelse, at man da ikke hører Andet fra den anden Side end en Kritik, som gaar ud paa, at det Utsammen ikke duer. Jeg beider de Herrer: Stil dog Noget op selv; lad os dog en Gang faae den varme Følelse for den arbejdende Klasse udtrykt i et Forslag, saa skulle vi være Dem overordentlig taknemlige. Det er imidlertid albrig fremkommet, derimod er der kommet Bebreidelser nok fra de Herrer Meningsfæller imod os og nu, da vi ere komne med et Forslag, saa har det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds ikke en Gang fundet sig besjælet til at tage Sagen, om jeg saa maa sige, med den overordent-